

Správa o činnosti zástupcu Slovenskej republiky pred Európskym súdom pre ľudské práva za rok 2018

Úvod

Správa o činnosti zástupcu Slovenskej republiky pred Európskym súdom pre ľudské práva v Štrasburgu (ďalej len „zástupca“) za rok 2018 sa predkladá na základe Štatútu zástupcu Slovenskej republiky pred Európskym súdom pre ľudské práva (ďalej len „štatút“), ktorý bol schválený uznesením vlády Slovenskej republiky (ďalej len „vláda“) č. 543/2005 z 13. júla 2005, a ktorý zástupcovi ukladá každoročne, najneskôr do konca marca, vypracovať správu o činnosti za uplynulý rok a predložiť ju na rokovanie vlády. Predkladaná správa nadväzuje na správu za rok 2017 a je spracovaná podľa stavu k 31. decembru 2018.

I. Činnosť zástupcu

V roku 2018 funkciu zástupcu vykonávala JUDr. Marica Pirošíková (ďalej len „zástupkyňa“). Funkciu spoluzástupkyne vykonávala JUDr. Miroslava Bálintová. Zástupkyňa v súlade so štatútom zastupovala Slovenskú republiku v konaní pred Európskym súdom pre ľudské práva (ďalej len „Súd“).

Zástupkyňa v roku 2018 v súlade so štatútom a ďalšími relevantnými dokumentmi:

- predkladala oficiálne stanoviská k prijateľnosti a podstate sťažností podaných proti Slovenskej republike (pravidlá 54 a 54A Rokovacieho poriadku Súdu);
- predkladala na vyžiadanie Súdu ďalšie stanoviská, stanoviská k vyjadreniam sťažovateľov k stanoviskám vlády k prijateľnosti a podstate sťažností, vyjadrenia k ďalším podaniam sťažovateľov a k dokumentom a dôkazom, ktoré Súdu sťažovatelia zaslali (pravidlá 54 a 59 Rokovacieho poriadku Súdu);
- vyjadrovala sa na základe výziev Súdu k nárokom sťažovateľov na spravodlivé zadosťučinenie (pravidlo 60 Rokovacieho poriadku Súdu);
- zaujímala v súlade s článkom II. ods. 1 písm. b) štatútu, po vyjadrení ministra spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „minister spravodlivosti“), stanovisko k možnosti uzavretia zmieru (pravidlo 62 Rokovacieho poriadku Súdu);
- predkladala Súdu jednostranné vyhlásenia vlády s cieľom uzavretia niektorých prípadov, v ktorých sťažovatelia nesúhlasili s podmienkami zmieru a vyčiarknutia týchto sťažností;
- predkladala Súdu žiadosti o možnosť intervenovať ako tretia strana v prípadoch proti iným štátom a vyjadrenia vlády v pozícii tretej strany;
- podávala správy Výboru ministrov Rady Európy (ďalej len „VM RE“) o individuálnych a všeobecných opatreniach prijatých v Slovenskej republike v súvislosti s výkonom rozsudkov Súdu a pripravovala podklady pre prijatie záverečných rezolúcií VM RE o ukončení sledovania výkonu rozsudkov;
- predkladala príslušným sekciám a odborom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „MS SR“) návrhy na legislatívne zmeny právneho poriadku

Slovenskej republiky, ktorých potreba vyplynula z rozhodovacej činnosti Súdu a spolupracovala pri príprave legislatívnych riešení vzniknutých problémov.

Hlavná činnosť zástupkyne bola teda v roku 2018 zameraná na prípravu oficiálnych stanovísk k prijateľnosti a podstate sťažností proti Slovenskej republike, ktoré Súd notifikoval vláde, dodatočných stanovísk a vyjadrení k nárokom sťažovateľov na spravodlivé zadostučinenie. Na vyžiadanie Súdu alebo z vlastnej iniciatívy boli Súdu zasielané ďalšie písomné podania. Pri vypracúvaní stanovísk a ďalších podaní sa vychádzalo z podrobnej analýzy skutkového stavu každého jednotlivého prípadu, z podkladov od dotknutých vnútroštátnych orgánov, z relevantného spisového materiálu, z príslušných ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov a z relevantnej judikatúry Súdu k príslušným článkom Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) a jeho protokolov. Pri vypracúvaní stanovísk a ďalších podaní bola zástupkyňa v pravidelnom pracovnom kontakte s dotknutými súdmi, orgánmi činnými v trestnom konaní, príslušnými sekciami a odbormi MS SR a ďalších ministerstiev a úradov a ďalšími orgánmi verejnej moci.

Zástupkyňa je zároveň členkou rôznych pracovných skupín a komisií podieľajúcich sa na tvorbe právnych predpisov.

Okrem týchto činností zástupkyňa pôsobila ako členka Skupiny expertov na systém Európskeho dohovoru o ľudských právach (DH-SYSC), v rámci čoho sa zúčastnila na zasadnutí skupiny (16. – 17. október 2018, Štrasburg). Zúčastnila sa tiež na 1318. zasadnutí Výboru delegátov ministrov Rady Európy (5. – 7. jún 2018, Štrasburg) a stretnutí zástupcov členských štátov pred Súdom (12. október 2018, Záhreb). Okrem toho sa zúčastnila na konferenciách na vysokej úrovni „Pokračujúca reforma systému Európskeho dohovoru o ľudských právach – lepšia vyváženosť, zlepšená ochrana“ (11. – 13. apríl 2018, Kodaň) a „Implementácia Kodanskej deklarácie – neformálne stretnutie k systému EDLP“ (31. október 2018 – 2. november 2018, Kodaň). Ďalej sa zúčastnila na konferenciách „St. Petersburg International Legal Forum“ (15. – 19. máj 2018, Petrohrad) a „25. výročie pristúpenia Poľska k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd“ (13. jún 2018, Varšava). Okrem toho sa zástupkyňa zúčastnila na uzavretom okrúhlym stole „Manželstvo: Ústava a každodenný život“ (12. november 2018, Praha), kde vystúpila s príspevkom na tému Manželstvo z pohľadu rozhodnutí Súdu. Ďalej sa zúčastnila mnohých konferencií týkajúcich sa predovšetkým ochrany ľudských práv a iných podujatí na domácej pôde.

Aj v uplynulom roku zástupkyňa a spoluzástupkyňa pôsobili ako lektori na odborných seminároch a prednáškach pre sudcov, prokurátorov, asistentov sudcu najvyššieho súdu, justičných čakatel'ov, vyšších súdnych úradníkov, advokátov a advokátskych koncipientov. Seminára boli zamerané najmä na praktické aspekty uplatňovania Dohovoru v právnom poriadku Slovenskej republiky.

Pracovníci kancelárie zástupcu aj v roku 2018 publikovali v *Justičnej revue* pre potreby právnej praxe slovenské preklady rozsudkov a vybraných rozhodnutí Súdu, týkajúcich sa sťažností podaných proti Slovenskej republike. Okrem toho kancelária zástupcu spolupracuje s Najvyšším súdom Slovenskej republiky pri zverejňovaní slovenských prekladov prehľadov judikatúry Súdu vo vybraných oblastiach v bulletine Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

II. Prehľad štatistických údajov

a) všeobecne

Podľa štatistických údajov Súdu¹ bol vývoj vo vybavovaní sťažností týkajúcich sa Slovenskej republiky za posledných desať rokov nasledujúci:

<i>sťažnosti proti Slovenskej republike</i>	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
sťažnosti pridelené na preskúmanie príslušnému orgánu (samosudcovi, výboru alebo komore)	569	568	553	531	464	324	353	309	425	390
neprijaté alebo vyčiarknuté sťažnosti bez notifikácie vláde	357	664	694	1053	642	329	314	291	354	395
sťažnosti notifikované vláde	42	129	96	48	56	28	30	43	47	32
rozsudky (počet sťažností, o ktorých bolo rozhodnuté rozsudkami*)	39	40	21	23	16	14	14	10	12 (18)	11 (19)
rozhodnutia o neprijateľnosti sťažností (vyhlásené po predložení stanovísk strán)	9	20	15	10	9	11	5	3	1	5
rozhodnutia, príp. rozsudky o zmieri (počet sťažností, o ktorých bolo rozhodnuté rozhodnutiami*)	10	44	29	9	21	9	20	18	12 (18)	7 (15)
rozhodnutia o vyčiarknutí sťažnosti na základe jednostranného uznania porušenia zo strany vlády (počet sťažností, o ktorých bolo takto rozhodnuté)	4	12	2	3	4	3	4	5	2 (4)	3

* Súd v niektorých prípadoch sťažnosti spojil na spoločné konanie a rozhodol o nich spoločným rozsudkom alebo rozhodnutím.

b) rozsudky a rozhodnutia v roku 2018

Zo sťažností, ktoré boli notifikované vláde, Súd v uplynulom roku rozhodol celkovo 44 prípadov. Súd vyhlásil 11 rozsudkov, z toho v merite veci bolo vyhlásených 9 rozsudkov (týkajúcich sa 16 sťažností) a 2 rozsudkami došlo k revízii predošlého rozsudku. Okrem toho Súd vyhlásil 7 rozhodnutí, ktorými vyčiarkol 15 sťažností na základe zmieru dosiahnutého medzi stranami, 3 rozhodnutia, ktorými vyčiarkol sťažnosť zo zoznamu na základe jednostrannej deklarácie vlády, v ďalších 3 prípadoch rozhodol o vyčiarknutí sťažnosti zo zoznamu svojich prípadov z iných dôvodov a v 5 prípadoch Súd sťažnosti vyhlásil ako celok za neprijateľné (pozri nižšie).

V roku 2018 Súd 8 rozsudkami, ktoré sa týkali celkovo 15 sťažností, konštatoval porušenie niektorého z článkov Dohovoru zo strany Slovenskej republiky (v roku 2017 to bolo 12 rozsudkov týkajúcich sa 18 sťažností). V 1 prípade Súd konštatoval porušenie článku 14 (zákaz diskriminácie) v spojení s článkom 2 Dohovoru (právo na život), v 1 prípade konštatoval porušenie článku 5 Dohovoru (právo na osobnú slobodu a bezpečnosť), v 1 prípade konštatoval porušenie článku 8 Dohovoru (právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života) a v 1 rozsudku týkajúcom sa 8 sťažností rozhodol o porušení článku 1

¹ Údaje v nasledujúcej tabuľke sú vypracované na základe oficiálnych štatistík Súdu, prístupných na jeho internetovej stránke (pozri https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=reports&c=#n1347956587550_pointer).

Protokolu č. 1 k Dohovoru (právo na pokojné užívanie majetku). Ďalej v 4 prípadoch Súd rozhodol o porušení článku 6 ods. 1 Dohovoru (právo na spravodlivé súdne konanie), konkrétne v 1 prípade konštatoval porušenie práva na prístup k súdu a v 3 prípadoch porušenie práva na prerokovanie veci v primeranej lehote, z toho v 2 prípadoch konštatoval aj porušenie článku 13 Dohovoru (právo na účinný prostriedok nápravy). V 1 prípade Súd rozhodol v merite veci výlučne v prospech vlády.

Rozsudky Súdu, vyhlásené od 1. januára 2018 do 31. decembra 2018:

Č.	Sťažnosť	Meno	Namiataný článok Dohovoru alebo Protokolu Predmet súdneho konania	Rozsudok Spravodlivé zadost'učinenie
1	47922/14 49902/14 55307/14 76478/14 13285/15 34749/15 9738/16 45303/16	Drahoš a ďalší Martinovičová a ďalší Rauscher-Nachwalger Gálfy a ďalší Mišík a ďalší Slávik a ďalší Palínay a ďalší Pitrunová a ďalší	D-14, 1P-1 právo na pokojné užívanie majetku vlastníkov bytov v kontexte regulácie nájomného	rozsudok z 9. januára 2018 porušenie P1-1 3 628 380 EUR – MŠ a NU 197 310 EUR – T
2	36140/10	Silášová a ďalší	revízia rozsudku z 28. júna 2016	rozsudok z 30. januára 2018 vyčiarknutie sťažnosti zo zoznamu prípadov v rozsahu, v akom sa týkala zosnulej sťažovateľky
3	62906/16	Martin Smolko	D-6/1 dĺžka konania týkajúceho sa údajnej diskriminácie a nároku na náhradu nemajetkovej ujmy	rozsudok z 29. marca 2018 porušenie D-6/1 2 000 EUR – MŠ, NU a T
4	55844/12	Miroslav Štvrtecký	D-5/3, D-5/5 dĺžka väzby, právo na odškodnenie za údajné porušenie článku 5 ods. 3	rozsudok z 5. júna 2018 neporušenie D-5/3
5	51414/11 46098/12	Balan a ďalší	revízia rozsudku z 27. júna 2017	rozsudok zo 17. júla 2018 priznanie súm predtým priznaných zosnulému sťažovateľovi jeho dedičom
6	35142/15	Balogh a ďalší	D-6/1, D-13 dĺžka konania o reštitučnom nároku, absencia účinného prostriedku nápravy	rozsudok z 31. augusta 2018 porušenie D-13 v spojení s D-6/1, porušenie D-6/1 50 x 6 200 EUR – NU
7	12085/16	Július Engelhardt	D-6/1, D-13 dĺžka konania o reštitučnom nároku, absencia účinného prostriedku nápravy	rozsudok z 31. augusta 2018 porušenie D-13 v spojení s D-6/1, porušenie D-6/1 25 350 EUR – NU
8	70288/13	Stephan Visy	D-8, D-13 právo na rešpektovanie súkromného života, absencia účinného prostriedku nápravy	rozsudok zo 16. októbra 2018 porušenie D-8 2 000 EUR – NU
9	8555/17	Dávid Schram	D-5/4, D-5/5, D-13 právo na urýchlené preskúmanie zákonnosti väzby, právo na odškodnenie za porušenie článku 5 ods. 4, absencia účinného prostriedku nápravy	rozsudok z 23. októbra 2018 porušenie D-5/4 2 000 EUR – NU
10	8394/13	Anna Kľačanová	D-6/1, D-13 právo na prístup k súdu, absencia účinného prostriedku nápravy	rozsudok z 27. novembra 2018 porušenie D-6/1 1 000 EUR – NU 303,48 EUR – T
11	655/16	Žaneta Lakatošová a Kristián Lakatoš	D-2, D-13, D-14 nevyšetrenie rasového motívu trestného činu spáchaného voči sťažovateľom a členom ich rodiny, nemožnosť aktívne sa zúčastniť na trestnom konaní	rozsudok z 11. decembra 2018 porušenie D-14 v spojení s D-2 2 x 25 000 EUR – NU

D-x/y = článok x odsek y Dohovoru

yP-x = článok x Protokolu č. y

MŠ = majetková škoda

NU = nemajetková ujma

T = trovy konania

Podrobnosti o jednotlivých rozsudkoch sú uvedené v prílohe č. 1.

V roku 2018 Súd vydal 7 rozhodnutí, ktorými vzal na vedomie zmier medzi sťažovateľmi a vládou po tom, ako sa uistil, že dosiahnutý zmier je založený na rešpektovaní

ľudských práv tak, ako je to definované v Dohovore a jeho protokoloch a rozhodol o vyčiarknutí 15 saznostı zo svojho zoznamu prípadov.

Rozhodnutia Súdu o zmieri, prijaté od 1. januára 2018 do 31. decembra 2018:

..	Saznost	Meno	Namietaný lanok Dohovoru alebo protokolu Predmet súdneho konania	Dátum rozhodnutia	Odskodenie
1	44005/17	Jaroslav Junas	D-6/1 primeranosť dĺžky občianskoprávných konaní	18. 1. 2018	900 EUR
	44023/17	Gabriela Kacanova			900 EUR
	50372/17	František alfa			4 600 EUR
2	59097/17	Peter Laduna	D-6/1 primeranosť dĺžky občianskoprávného konania	12. 4. 2018	4 700 EUR
3	73700/17	Ferdinand Jankech	D-6/1 primeranosť dĺžky občianskoprávných konaní	7. 6. 2018	3 200 EUR
	77290/17	Mıchal Kmec a Michaela Kmecová Themarova			1 500 EUR
	77363/17	Pavol Mesároš a Peter Mesároš			2 x 5 000 EUR
4	78586/17	Ján Uhrín	D-6/1 primeranosť dĺžky občianskoprávných konaní	27. 9. 2018	6 100 EUR
	3325/18	Peter Benkovský a Hana Bedenska			2 x 8 800 EUR
	7378/18	Juraj Snajder			1 400 EUR
5	16570/18	Rastislav Sıtta	D-6/1 primeranosť dĺžky trestného konania	29. 11. 2018	3 600 EUR
6	11971/18	Pavol Marko	D-6/1 primeranosť dĺžky občianskoprávného konania	29. 11. 2018	4 700 EUR
7	73681/17	Jozef Sabó	D-6/1, D-13 primeranosť dĺžky občianskoprávných konaní, absencia uinneho prostriedku nápravy	29. 11. 2018	1 800 EUR
	10732/18	Rastislav Pucek			1 200 EUR
	18250/18	Mıchal Vlkolinský			500 EUR

V rozhodovacej činnosti Súdu existuje inštitút tzv. rozhodnutia na základe jednostrannej deklarácie dotknutej zmluvnej strany Dohovoru (napr. *Tahsin Acar proti Turecku*, [VK], . 26307/95, ods. 75-77, ECHR 2003-VI, *Meriakri proti Moldavsku* (vyčiarknutie), . 53487/99, 1. marca 2005, *Swedish Transport Workes Union proti Svedsku*, (vyčiarknutie), . 53507/99, 18. júla 2006 a *Van Houten proti Holandsku* (vyčiarknutie), . 25149/03, ECHR 2005-IX). Ide o prípady, v ktorých je dotknutá vláda pripravená uzavrieť zmier za podmienok navrhnutých Súdom, avšak sazovatel s uzavretím zmiery nesúhlasí. Za predpokladu, že vláda jednostranne deklaruje, e uznáva porušenie práv sazovateľa a je pripravená zaplatiť mu spravodlivé zadostucinenie, Súd moze, ak je presvedceny, e dodraziavanie ľudských práv zarucenych Dohovorom a jeho protokolmi nevyžaduje, aby sa pokračovalo v posudzovaní predmetnej saznosti, vziať na vedomie podmienky deklarácie dotknutej vlády a formu zabezpecenia dodržania v nej uvedených záväzkov a rozhodnutı o vyčiarknutí saznosti zo zoznamu svojich prípadov v súlade s lankom 37 ods. 1 písm. c) Dohovoru (t. j. z dôvodu, že okolnosti vedú k záveru, že pre akykolvek iný dôvod zistený Súdom nie je potrebné pokračovať v posudzovaní saznosti). V súlade s aktuálnou

judikatúrou Súdu sa v prípadoch, ak vláda navrhne zmier, ktorý sťažovatelia odmietnu, suma uvedená v jednostrannej deklarácii vlády znižuje oproti sume navrhutej v deklarácii o zmieri o 10 %. Zástupkyňa tento postup začala využívať už v roku 2007. V ďalších rokoch v tejto praxi pokračovala a v roku 2018 Súd takto vo vzťahu k Slovenskej republike rozhodol v 3 prípadoch.

Rozhodnutia Súdu o vyčiarknutí sťažnosti na základe jednostrannej deklarácie vlády, prijaté od 1. januára 2018 do 31. decembra 2018:

Č.	Sťažnosť	Meno	Namietaný článok Dohovoru alebo Protokolu Predmet súdneho konania	Dátum rozhodnutia	Spravodlivé zadosťučinenie
1	598/17	Zdenka Kudláčová	D-6/1 primeranosť dĺžky trestného konania	8. 3. 2018	sťažovateľka nežiadala
2	67393/17	Vladimír Sekereš	D-6/1 primeranosť dĺžky trestného konania	12. 4. 2018	1 080 EUR
3	50717/17	Alexej Lednár	D-6/1 primeranosť dĺžky občianskoprávneho konania	7. 6. 2018	1 080 EUR

V 2 prípadoch Súd rozhodol o vyčiarknutí sťažnosti po tom, ako sa k notifikovaným sťažnostiam vyjadrila vláda z dôvodu, že sťažovateľ nereagoval na výzvy Súdu na predloženie svojho stanoviska, z čoho Súd vyvodil, že nemá záujem na ďalšom prerokovaní svojej sťažnosti v zmysle článku 37 ods. 1 písm. a) Dohovoru. V 1 prípade Súd rozhodol o vyčiarknutí sťažnosti podľa článku 37 ods. 1 písm. b) a c) Dohovoru z dôvodu, že vec už bola vyriešená a nebolo ďalej potrebné pokračovať v posudzovaní sťažnosti.

Rozhodnutia Súdu o vyčiarknutí sťažnosti (z iných dôvodov než zmier alebo jednostranná deklarácia vlády), prijaté od 1. januára 2018 do 31. decembra 2018:

Č.	Sťažnosť	Meno	Namietaný článok Dohovoru alebo Protokolu	Rozhodnutie (dátum vydania)
1	65504/14	Eleonóra Mojsějová	D-5/4	rozhodnutie z 23. 1. 2018 vyčiarknutie sťažnosti zo zoznamu prípadov – sťažovateľka nereagovala na výzvy Súdu
2	2329/13	Plamen Stoyanov Dolchinkov	D-5/4	rozhodnutie z 5. 6. 2018 vyčiarknutie sťažnosti zo zoznamu prípadov – sťažovateľ nereagoval na výzvy Súdu
3	18006/14	Štefan Harabin	D-6/1	rozhodnutie z 19. 6. 2018 vyčiarknutie sťažnosti zo zoznamu prípadov - vec bola vyriešená a nebolo potrebné pokračovať v posudzovaní sťažnosti

V 5 prípadoch Súd rozhodol v prospech Slovenskej republiky rozhodnutím o neprijateľnosti sťažnosti po tom, ako sa k notifikovanej sťažnosti vyjadrila vláda a sťažovateľ.

Rozhodnutia, ktorými boli sťažnosti vyhlásené za neprijateľné po notifikácii a stanovisku vlády od 1. januára 2018 do 31. decembra 2018:

Č.	Sťažnosť	Meno	Namietaný článok Dohovoru alebo protokolu Predmet súdneho konania	Rozhodnutie (dátum)
1	14630/12	Peter Dominka	D-6/1 právo na spravodlivé trestné konanie	rozhodnutie z 3. 4. 2018 sťažnosť vyhlásená za neprijateľnú
2	4698/13	Volodymyr Yegorov	D-5/5 právo na náhradu škody za väzbu	rozhodnutie z 22. 5. 2018 sťažnosť vyhlásená za neprijateľnú
3	38092/13	Erika Žilková	D-6/1 právo na spravodlivé súdne konanie	rozhodnutie z 2. 10. 2018 sťažnosť vyhlásená za neprijateľnú

Č.	Sťažnosť	Meno	Namietaný článok Dohovoru alebo protokolu Predmet súdneho konania	Rozhodnutie (dátum)
4	60039/13	Bohuslav Ukropec	D-13, 1P-1 právo na majetok, absencia účinného prostriedku nápravy	rozhodnutie zo 6. 11. 2018 sťažnosť vyhlásená za neprijateľnú
5	55631/12	ALMEDIA spol. s r.o.	D-6/1, 1P-1 právo na prístup k súdu a spravodlivé súdne konanie, právo na pokojné užívanie majetku	rozhodnutie zo 6. 11. 2018 sťažnosť vyhlásená za neprijateľnú

c) predbežné opatrenia a intervencie v roku 2018

V zmysle pravidla 39 Rokovacieho poriadku Súdu môže komora Súdu alebo v prípade potreby jej predseda na návrh strany alebo inej dotknutej osoby, alebo z vlastného podnetu nariadiť stranám akékoľvek predbežné opatrenie, ktoré považuje za potrebné prijať v záujme strán alebo riadneho priebehu konania. Veľká časť nariadených predbežných opatrení sa týka vydania alebo vyhostenia cudzincov, ktorí sa pred Súdom sťažujú na porušenie svojich práv podľa článkov 2, 3, 8 alebo 6 Dohovoru a tvrdia, že v štáte, do ktorého by mali byť vydaní alebo vyhostení, im hrozí smrť, zlé zaobchádzanie alebo nespravodlivé trestné konanie, prípadne, že vydaním alebo vyhostením stratia kontakt so svojou rodinou nachádzajúcou sa vo vydávajúcom alebo vyhostujúcom štáte.

Vo vzťahu k Slovenskej republike Súd v roku 2018 nenariadil žiadne predbežné opatrenie. Podľa štatistických informácií zverejnených Súdom, Súd v troch prípadoch nevyhovел žiadosti sťažovateľov o nariadenie predbežného opatrenia.

Podľa článku 36 ods. 2 Dohovoru a pravidla 44 ods. 3 Rokovacieho poriadku Súdu môže štát, ktorý je zmluvnou stranou Dohovoru a nie je stranou v spore alebo akákoľvek zainteresovaná osoba odlišná od sťažovateľa so súhlasom Súdu intervenovať v prípade ako tretia strana.

V roku 2018 Slovenská republika ako tretia strana vstúpila do prípadu *Strand Lobben a ďalší proti Nórsku*, týkajúceho sa odobratia maloletého dieťaťa krátko po narodení zo starostlivosti matky nóorskymi orgánmi starostlivosti o deti a mládež a jeho následnej adopcie bez súhlasu matky a do prípadu *Nahhas a ďalší proti Belgicku*, týkajúceho sa neudelenia víz sýrskym občanom, o ktoré požiadali na belgickom veľvyslanectve v Bejrúte s cieľom podať v Belgicku žiadosť o azyl z humanitných dôvodov.

III. Stav agendy

a) sťažnosti proti Slovenskej republike

Od roku 1993 do konca roku 2018 Súd notifikoval vláde spolu 997 sťažností. V roku 2018 bolo vláde notifikovaných 33 sťažností, teda ich počet sa oproti roku 2017 (47 sťažností) znížil. Všetky sťažnosti, ktoré boli notifikované vláde v roku 2018, patria do kategórie individuálnych sťažností podľa článku 34 Dohovoru. Žiadna medzištátna sťažnosť podľa článku 33 Dohovoru nebola proti Slovenskej republike podaná a ani Slovenská republika nepodala takúto sťažnosť proti inému zmluvnému štátu Dohovoru. Zoznam sťažností sa nachádza v prílohe č. 2.

b) dohľad VM RE nad výkonom právoplatných rozsudkov Súdu

V priebehu roku 2018 bola sťažovateľom celkovo vyplatená suma 3 964 508,71 EUR, z čoho bolo 61 260 EUR vyplatených v rámci uzavretých zmierov. Prehľad vyplatených súm je uvedený v prílohe č. 3.

V súvislosti s výkonom rozsudkov VM RE sleduje, či boli prijaté všeobecné a individuálne opatrenia nevyhnutné na splnenie rozsudku, pričom berie do úvahy možnosť Slovenskej republiky zvoliť si opatrenia, ktoré v tomto ohľade považuje za najvhodnejšie. Kancelária zástupcu prostredníctvom Stálej misie Slovenskej republiky pri RE, aj prostredníctvom priamych rokovaní s pracovníkmi sekretariátu RE informovala VM RE o plnení záväzkov vyplývajúcich z rozsudkov, a to vo forme informácií predložených v rámci sledovania výkonu rozsudkov vo VM RE, najmä:

- o vyplatení priznaných súm spravodlivého zadost'učinenia;
- o ďalšom vývoji v prípadoch na vnútroštátnej úrovni;
- o distribúcii rozsudkov Súdu na dotknuté orgány a o zverejnení slovenských prekladov rozsudkov Súdu v odbornom právnickom časopise *Justičná revue* (preklady vyhotovila kancelária zástupcu);
- o uskutočnených a pripravovaných legislatívnych zmenách;
- o zmenách v judikatúre vnútroštátnych súdov;
- o ďalších opatreniach uskutočňovaných v rámci výkonu rozsudkov.

Po tom, ako sa VM RE presvedčí, že Slovenská republika prijala všetky nevyhnutné opatrenia na splnenie rozsudku, prijme záverečnú rezolúciu, v ktorej konštatuje, že úlohy podľa článku 46 ods. 2 Dohovoru boli splnené. V roku 2018 VM RE ukončil dohľad nad výkonom 36 rozsudkov a rozhodnutí proti Slovenskej republike vydaním záverečných rezolúcií, ktorými bolo ukončené sledovanie týchto prípadov. Ide o rezolúcie:

- *CM/ResDH(2018)95*, prijatá 15. marca 2018 k rozsudku *Frisancho Perea proti Slovenskej republike* z 21. júla 2015 (č. 383/13), ktorým Súd konštatoval porušenie práva na rešpektovanie rodinného života podľa článku 8 Dohovoru;
- *CM/ResDH(2018)96*, prijatá 15. marca 2018 k rozsudku *PSMA, spol. s r. o. proti Slovenskej republike* z 9. júna 2015 (č. 42533/11), ktorým Súd konštatoval porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru v súvislosti s uplatnením inštitútu mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora Slovenskej republiky;
- *CM/ResDH(2018)97*, prijatá 15. marca 2018 k rozsudku *Paluda proti Slovenskej republike* z 23. mája 2017 (č. 33392/12), ktorým Súd konštatoval porušenie práva na prístup k súdu podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru;
- *CM/ResDH(2018)143*, prijatá 4. apríla 2018 k rozsudkom *Franc proti Slovenskej republike* z 31. mája 2012 (č. 20986/10), *Piskura proti Slovenskej republike* č. 2 zo 16. októbra 2012 (č. 3817/07), *Laduna proti Slovenskej republike* z 31. mája 2012 (č. 11686/10), *Tresa proti Slovenskej republike* z 2. októbra 2012 (č. 209/10),

TNS s. r. o. proti Slovenskej republike z 31. mája 2012 (č. 15702/10), *Hauser proti Slovenskej republike* z 5. februára 2013 (č. 12583/09), *Laduna proti Slovenskej republike* č. 2 z 2. októbra 2012 (č. 13439/10), *A. H. proti Slovenskej republike* z 19. februára 2013 (č. 23386/09), *Krela a ďalší proti Slovenskej republike* z 5. marca 2013 (č. 59644/09), *Laufík proti Slovenskej republike* z 5. marca 2013 (č. 5718/10), *Friigo proti Slovenskej republike* z 8. októbra 2013 (č. 16111/11), *Maxian a Maxianová proti Slovenskej republike* zo 7. januára 2014 (č. 43168/11), *Kucejová proti Slovenskej republike* z 26. novembra 2013 (č. 74550/12), *Palgutová proti Slovenskej republike* z 19. februára 2013 (č. 25368/10), *Majtan proti Slovenskej republike* z 19. júla 2016 (č. 32273/12), *Keszeli proti Slovenskej republike* zo 14. októbra 2014 (č. 12300/12), *Cirnerová a ďalší proti Slovenskej republike* z 27. júna 2017 (č. 4603/11), *Maxian a Maxianová proti Slovenskej republike* z 20. decembra 2016 (č. 65579/14), ktorými Súd skonštatoval porušenie článku 6 ods. 1 v dôsledku neprimeranej dĺžky občianskoprávneho konania;

- *CM/ResDH(2018)144*, prijatá 4. apríla 2018 k rozsudkom *Komanický proti Slovenskej republike* č. 6 z 12. júna 2012 (č. 40437/07), *Sika proti Slovenskej republike* č. 7 z 25. júna 2013 (č. 1640/07), *Untermayer proti Slovenskej republike* z 9. júla 2013 (č. 6846/08), *Ištván a Ištvánová proti Slovenskej republike* z 12. júna 2012 (č. 30189/07), *Csákó proti Slovenskej republike* z 25. júna 2013 (č. 47386/07), *Bednár proti Slovenskej republike* z 8. októbra 2013 (č. 64023/09), *Klinovská proti Slovenskej republike* z 8. októbra 2013 (č. 61436/09), *Grešáková proti Slovenskej republike* z 22. novembra 2016 (č. 77164/12), ktorými Súd skonštatoval porušenie článku 6 ods. 1 a článku 13 Dohovoru v dôsledku neprimeranej dĺžky občianskoprávneho konania a absencie účinného prostriedku nápravy v tomto ohľade;
- *CM/ResDH(2018)145*, prijatá 4. apríla 2018 k rozhodnutiam *Jánošík proti Slovenskej republike* z 21. septembra 2017 (č. 5747/17) a *Sarkocy proti Slovenskej republike* z 21. septembra 2017 (č. 52936/16 a č. 65278/16), ktorými Súd rozhodol o vyčiarknutí sťažností na základe zmieru uzavretého medzi vládou Slovenskej republiky a sťažovateľmi;
- *CM/ResDH(2018)212*, prijatá 7. júna 2018 k rozsudku *Adam proti Slovenskej republike* z 26. júla 2016 (č. 68066/12), ktorým Súd konštatoval porušenie článku 3 Dohovoru v jeho procesnej časti;
- *CM/ResDH(2018)259*, prijatá 4. júla 2018 k rozsudku *Mráz a ďalší proti Slovenskej republike* z 25. novembra 2014 (č. 44019/11) a rozsudku *Borovská a Forrai proti Slovenskej republike* z 25. novembra 2014, zrevidovanému 16. februára 2016 (č. 48554/10), ktorým Súd konštatoval porušenie práva spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru v dôsledku nejednotnosti judikatúry všeobecných súdov;
- *CM/ResDH(2018)260*, prijatá 4. júla 2018 k rozhodnutiam *VENUS PROJECT Slovakia, s.r.o. proti Slovenskej republike a 2 ďalšie sťažnosti* z 23. novembra 2017 (č. 58982/16, 29335/17, 33395/17), *Demo proti Slovenskej republike* z 23. novembra 2017 (č. 74194/16), ktorými Súd rozhodol o vyčiarknutí sťažností na základe zmieru uzavretého medzi vládou Slovenskej republiky a sťažovateľmi.

Zasadnutí Výboru delegátov ministrov Rady Európy sa v roku 2018 pravidelne zúčastňovali niektorí pracovníci kancelárie, ktorých úlohou bolo predovšetkým podávať

správy o stave jednotlivých vecí, nad ktorými vykonáva VM RE dohľad, vysvetľovať kroky, ktoré Slovenská republika uskutočnila na odstránenie príčin porušovania Dohovoru tak v rovine všeobecnej, predovšetkým legislatívnej, ako aj v rovine individuálnej, ale aj získavať poznatky z praxe ostatných členských štátov a na ich základe iniciovať legislatívne zmeny v danej oblasti. Uvedený spôsob argumentácie a získavania informácií priamo vo VM RE sa ukázal ako veľmi užitočný.

IV. Závery

V roku 2018 sa sťažnosti proti Slovenskej republike, oznámené Súdom, ako aj uzavreté zmiery, často týkali namietaného porušenia práva na prerokovanie vecí v primeranej lehote.

Zástupkyňa pristúpila k zmiernemu riešeniu sťažností týkajúcich sa neprimeranej dĺžky konaní predovšetkým v prípadoch, keď Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) za zistené porušenia v súdnom konaní priznal finančné zadosťučinenie v nedostatočnej výške (*Junas a 2 ďalšie sťažnosti proti Slovenskej republike*, rozhodnutie z 18. januára 2018; *Jankech a 2 ďalšie sťažnosti proti Slovenskej republike*, rozhodnutie zo 7. júna 2018; *Uhrin a 2 ďalšie sťažnosti proti Slovenskej republike*, rozhodnutie z 27. septembra 2018; *Šitta proti Slovenskej republike*, rozhodnutie z 29. novembra 2018), alebo nepriznal žiadne finančné zadosťučinenie (*Laduna proti Slovenskej republike*, rozhodnutie z 12. apríla 2018). Pri uzavretí zmiery v týchto prípadoch boli do úvahy vzaté závery Súdu, vyslovené v jeho skorších rozsudkoch (napr. *Đurech a ďalší proti Slovenskej republike*, rozsudok zo 7. júla 2009; *Rusňáková proti Slovenskej republike*, rozsudok zo 14. apríla 2009; *Tomčáni proti Slovenskej republike*, rozsudok z 29. septembra 2009; *Palgutová proti Slovenskej republike*, rozsudok zo 17. mája 2004; *Gábriška proti Slovenskej republike*, rozsudok z 13. decembra 2005; *Komanický proti Slovenskej republike* č. 4, rozsudok z 1. júla 2008).

V niektorých prípadoch došlo k zmiernemu riešeniu (prípadne k využitiu inštitútu jednostrannej deklarácie vlády) vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť z dôvodu, že sťažovateľ pred jej podaním nevyčerpal prostriedok nápravy v podobe sťažnosti na porušenie v konaní predsedovi dotknutého súdu alebo z dôvodu, že využitie uvedeného prostriedku nápravy sa prejavilo účinným spôsobom a došlo k urýchleniu konania (*Sekereš proti Slovenskej republike*, rozhodnutie z 12. apríla 2018; *Sabó a 2 ďalšie sťažnosti proti Slovenskej republike*, rozhodnutie z 29. novembra 2018). Rozhodnutie uzavrieť v takýchto prípadoch zmier bolo odôvodnené tým, že prax ústavného súdu, podmieňujúcu úspešné využitie účinného prostriedku nápravy (ústavnej sťažnosti) využitím neúčinného prostriedku nápravy (sťažnosti predsedovi súdu), Súd už v minulosti opakovane odmietol, keďže v dôsledku tohto prístupu sa stáva aj z ústavnej sťažnosti neúčinný prostriedok nápravy (pozri napr. *Ištván a Ištvánová proti Slovenskej republike*, rozsudok z 12. júna 2012; *Komanický proti Slovenskej republike* (č. 6), rozsudok z 12. júna 2012; *Bednár proti Slovenskej republike*, rozsudok z 8. októbra 2013; *Csákó proti Slovenskej republike*, rozsudok z 25. júna 2013; *Grešáková proti Slovenskej republike*, rozsudok z 22. novembra 2016; *Ivan proti Slovenskej republike*, rozsudok z 27. júna 2017). Rovnako sa Súd nestotožnil ani s prístupom ústavného súdu, odmietajúcim ústavnú sťažnosť z dôvodu, že predseda dotknutého súdu zjednal nápravu a v konaní sa pokračovalo bez ďalších porušení (*Klinovská proti Slovenskej republike*, rozsudok z 8. októbra 2013).

V niektorých prípadoch došlo k zmiernemu riešeniu vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd odmietol sťažnosť z dôvodu, že v čase jej podania bola právna neistota sťažovateľa odstránená, avšak konanie ešte nebolo právoplatne skončené (*Junas a 2 ďalšie sťažnosti proti Slovenskej republike*, rozhodnutie z 18. januára 2018; *Jankech a 2 ďalšie sťažnosti proti Slovenskej republike*, rozhodnutie zo 7. júna 2018; *Uhrín a 2 ďalšie sťažnosti proti Slovenskej republike*, rozhodnutie z 27. septembra 2018), prípadne z dôvodu, že ústavný súd neposúdil celkovú dĺžku konania prebiehajúceho na viacerých stupňoch (*Marko proti Slovenskej republike*, rozhodnutie z 29. novembra 2018). Aj v týchto prípadoch vychádzalo rozhodnutie zástupkyne uzavrieť zmier z ustálenej judikatúry Súdu, ktorý predmetný prístup ústavného súdu označil za príliš formalistický a nesúladný so zárukami článku 6 ods. 1 Dohovoru, tak ako ich interpretuje vo svojich rozhodnutiach Súd (pozri napr. *A. R. spol. s r. o. proti Slovenskej republike*, rozsudok z 9. februára 2010; *Zarembová proti Slovenskej republike*, rozsudok z 23. novembra 2010; *Bubláková proti Slovenskej republike*, rozsudok z 15. februára 2011).

V ostatných prípadoch bolo vyriešenie veci zmierom alebo využitie inštitútu jednostrannej deklarácie vlády uprednostnené vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd odmietol prijať na konanie sťažnosť z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti (*Kudláčová proti Slovenskej republike*, rozhodnutie z 8. marca 2018; *Lednár proti Slovenskej republike*, rozhodnutie zo 7. júna 2018; *Uhrín a 2 ďalšie sťažnosti proti Slovenskej republike*, rozhodnutie z 27. septembra 2018). K uzavretiu zmiernu alebo využitiu inštitútu jednostrannej deklarácie došlo v týchto prípadoch z dôvodu, že dĺžka namietaného konania nebola vzhľadom na judikatúru Súdu obhájitelná (pozri napr. *A. R. spol. s r. o. proti Slovenskej republike*, rozsudok z 9. februára 2010; *Magát proti Slovenskej republike*, rozsudok z 25. júla 2017; *Sýkora proti Slovenskej republike*, rozsudok z 18. januára 2011; *Dudičová proti Slovenskej republike*, rozsudok z 8. januára 2009).

Pokiaľ ide o problémy, ktoré Súd v rozsudkoch vyhlásených v roku 2018 identifikoval, z hľadiska práva na prerokovanie veci v primeranej lehote sú významné rozsudky v prípadoch *Balogh a ďalší proti Slovenskej republike* a *Engelhardt proti Slovenskej republike* (rozsudky z 31. augusta 2018), v ktorých sa Súd zaoberal podmieňovaním ústavnej sťažnosti na prietahy v správnom konaní žalobou na nečinnosť. Súd skonštatoval, že v týchto prípadoch mali sťažovatelia k dispozícii súbor prostriedkov nápravy, t. j. žalobu pre nečinnosť orgánu verejnej správy podľa § 250t dnes už neúčinného Občianskeho súdneho poriadku, žalobu podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a ústavnú sťažnosť podľa článku 127 Ústavy Slovenskej republiky. Vzájomný vzťah týchto prostriedkov nápravy vo vzťahu ku konaniam pred správnymi orgánmi sa Súdu vzhľadom na slovenskú právnu prax zdal čiastočne nejasný. Navyše bol Súd presvedčený, že taká kumulácia prostriedkov nápravy, ktorá zvyšuje počet súdnych konaní, vyvoláva pochybnosti o jej celkovej účinnosti. Tieto pochybnosti znásobuje podľa neho aj fakt, že oddeľovanie administratívnej a súdnej fázy konania nie je v súlade s prístupom Súdu, ktorý konania na účely hodnotenia ich dĺžky posudzuje ako celok. Okrem toho Súd poukázal na to, že napriek tomu, že prostriedky nápravy podľa § 250t dnes už neúčinného Občianskeho súdneho poriadku a zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci sú už dlhší čas súčasťou slovenského právneho poriadku, zdá sa, že sa v praxi málo využívajú, čo sťažuje preukázanie ich skutočnej účinnosti a v niektorých existujúcich prípadoch sa ich využitie javilo ako neúčinné. Súd tiež podotkol, že pokiaľ ide o súdnu fázu napadnutých reštitučných konaní, ústavný súd pri posudzovaní sťažností sťažovateľov nevzal do úvahy celkovú dĺžku konaní. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti Súd dospel k záveru, že sťažovatelia nemali k dispozícii účinný prostriedok nápravy vo vzťahu

k neprimeranej dĺžke reštitučných konaní, a preto došlo k porušeniu článku 13 Dohovoru v spojení s článkom 6 ods. 1 Dohovoru.

V prípade *Visy proti Slovenskej republike* (rozsudok zo 16. októbra 2018), ktorý sa týkal porušenia práva na rešpektovanie súkromného života v dôsledku spôsobu, akým slovenské orgány realizovali zaistenie dôkazu na základe dožiadania rakúskych orgánov v rámci vzájomnej právnej pomoci podľa Európskeho dohovoru o vzájomnej pomoci v trestných veciach a Dohovoru o vzájomnej pomoci v trestných veciach medzi členskými štátmi Európskej únie, Súd poukázal na to, že zaistenie vecí sa zakladalo na dožiadaní rakúskej prokuratúry a nebolo v žiadnej fáze ani v Rakúsku, ani na Slovensku podrobné súdnej kontrole. Súd ďalej zdôraznil, že prokuratúra ani ústavný súd, na ktorý sa sťažovateľ obrátil, sa nezaoberali sťažovateľovou námietkou, že zaistené médiá obsahovali informácie chránené dôvernosťou vzťahu medzi advokátom a klientom. Aj keď si bol Súd vedomý toho, že zaistenie bolo len predbežným opatrením s cieľom použiť zaistené veci v trestnom konaní v Rakúsku, a že ak boli tieto predmety odovzdané rakúskym orgánom, sťažovateľ má možnosť uplatniť si svoje práva pred týmito orgánmi, Súd považoval za podstatné, aby ochrana práv zaručených Dohovorom bola skutočná a účinná. Slovenská republika bola podľa neho povinná takúto ochranu práv sťažovateľovi poskytnúť. Keďže vnútroštátne orgány neposkytli relevantné a dostatočné dôvody na zamietnutie sťažnosti sťažovateľa v súvislosti so zaistením, vo vzťahu ku ktorému nemal účinné záruky voči svojvoľnosti a zneužitiu, tento zásah Súd nepovažoval za primeraný sledovanému legitímnemu cieľu, a teda nevyhnutný v demokratickej spoločnosti. Preto dospel k záveru, že došlo k porušeniu článku 8 Dohovoru.

V prípade *Lakatošová a Lakatoš proti Slovenskej republike* (rozsudok z 11. decembra 2018) sa Súd zaoberal trestným konaním nasledujúcim po incidente, ku ktorému došlo v Hurbanove v roku 2012. Mestský policajt J., ktorý v tom čase nebol v službe, nelegálne držanou zbraňou na dvore rodinného domu zastrelil troch členov rodiny Lakatošovcov a ďalších dvoch členov rodiny (sťažovateľov) vážne zranil. J. bol následne obvinený okrem iného zo zločinu úkladnej vraždy, sčasti dokonaného a sčasti v štádiu pokusu v súbehu so zločinom nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami. J. sa priznal sa k obvineniam a vyjadril ľútosť. V priebehu vyšetrovania bol skúmaný jeho duševný stav a znalci dospeli k záveru, že J. netrpí žiadnou duševnou chorobou v zmysle psychózy, avšak trpel dočasnou duševnou poruchou známou ako „abnormálna skratová reakcia s klinickým priebehom vystupňovaného afektu“, ktorá mala za následok, že v kritický moment sa stával nepríčetný. Preto počas páchania trestného činu mal podstatne zníženú schopnosť rozpoznať protiprávnosť svojho konania a ovládať ho. Významným motívom určujúcim jeho správanie pred a počas trestného činu mohla byť jeho kontinuálna frustrácia z vlastnej práce a z toho, že nemohol vyriešiť problémy verejného poriadku v meste, najmä problémy týkajúce sa rómskej časti obyvateľstva. Bezprostredný motív jeho konania v kritickom čase však nebol jasný. V marci 2013 Špecializovaný trestný súd uznal J. za vinného v zmysle obžaloby, odsúdil ho na trest odňatia slobody v trvaní 9 rokov v ústave s maximálnym stupňom strázenia a uložil mu ústavné ochranné psychiatrické liečenie a ochranný dohľad na dobu 3 rokov. J. ani prokurátor sa proti rozsudku neodvolali. Sťažovateľov, ktorí v trestnom konaní vystupovali v procesnom postavení poškodených a uplatnili si nárok na náhradu škody, špecializovaný trestný súd odkázal na občianskoprávne konanie. Sťažovatelia na Súde predovšetkým tvrdili, že slovenské orgány náležite nezvážili údajné rasové náznaky trestného činu spáchaného voči nim, čo znemožnilo stanoviť rasový prvok trestného činu a primerane potrestať J. Súd vo svojom rozsudku konštatoval, že vnútroštátne orgány opomenuli prešetriť možný rasový motív skutku a predovšetkým uviesť akékoľvek dôvody, pre ktoré považovali alebo nepovažovali skutok, ku ktorému došlo 16. júna 2012, za rasovo motivovaný. Ich postup

nezodpovedal povinnosti štátu viesť v tomto ohľade aktívne vyšetrovanie vzhľadom na neustálu potrebu presadzovať v spoločnosti odsúdenie rasizmu. Súd poukázal na to, že špeciálny prokurátor obžaloval J. zo zločinu vraždy s priťažujúcou okolnosťou, ktorou bolo spáchanie skutku na viacerých osobách. Inou priťažujúcou okolnosťou, ktorou mohol byť rasový motív skutku, sa prokurátor vôbec nezaoberal. Súd zdôraznil, že za situácie, keď slovenský právny poriadok neumožňuje poškodeným vystupovať v trestnom konaní v postavení vedľajšieho účastníka alebo súkromného žalobcu, ako je to v niektorých krajinách, je úloha prokurátora, ktorý vykonáva dozor nad vyšetrovaním, zásadná. Hoci v tomto prípade už prvotná výpoveď J. obsahovala možný rasový motív jeho skutku, prokurátor nedal v priebehu vyšetrovania vyšetrovateľovi pokyn viesť vyšetrovanie týmto smerom a ani nenapravil tento nedostatok vo vznesenom obvinení. Rovnako sa prokurátor nevysporiadal s možným rasovým motívom skutku v obžalobe. Preto Súd dospel k záveru o porušení článku 14, zakazujúceho diskrimináciu, v spojení s článkom 2 Dohovoru, chrániacim právo na život.

Tiež je vhodné zdôrazniť, že zástupkyňa dlhodobo sleduje prípady týkajúce sa odoberania detí zo starostlivosti biologických rodičov bez relevantných dôvodov a ich prípadných adopcií bez súhlasu rodičov, ktoré prebiehajú na Súde. Dôvodom je okrem iného aj skutočnosť, že zástupkyňa bola informovaná o viacerých prípadoch slovenských detí, odobratých zo starostlivosti rodičov v cudzine, predovšetkým vo Veľkej Británii. Aj v Nórsku čelia rodiny podobnému prístupu. V jednom z prípadov (široko medializovaný prípad rodiny Ladických) v prospech rodičov intervenovalo aj viacero slovenských orgánov verejnej moci, predovšetkým Komisárka pre deti, predchádzajúca ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky, aj bývalá vedúca slovenskej delegácie Parlamentného zhromaždenia Rady Európy. Z uvedených dôvodov Slovenská republika intervenuje ako tretia strana vo viacerých prípadoch týkajúcich sa odobratia detí zo starostlivosti rodičov nóorskymi orgánmi starostlivosti o deti a mládež. Významným v tomto ohľade bude rozsudok veľkej komory Súdu v prípade *Strand Lobben a ďalší proti Nórsku*. Tá opätovne posudzuje prípad, v ktorom sedemčlenná komora Súdu štyrmi hlasmi proti trom dospela k záveru, že rozhodnutím umožňujúcim adopciu druhej sťažovateľky pestúnmi nedošlo k porušeniu práva jej biologickej matky (prvej sťažovateľky) na rešpektovanie rodinného života podľa článku 8 Dohovoru na ochranu ľudských práv a základných slobôd. Okrem Slovenskej republiky v konaní v tejto veci intervenuje aj niekoľko ďalších európskych štátov.

Na záver možno spomenúť, že v dňoch 11. – 13. apríla 2018 sa v Kodani uskutočnila konferencia na vysokej úrovni, ktorá sa týkala pokračujúcej reformy systému Dohovoru. Zúčastnili sa na nej delegácie zo všetkých 47 členských štátov Rady Európy, ako aj generálny tajomník Rady Európy Thorbjørn Jagland, predseda Súdu Guido Raimondi a predseda Parlamentného zhromaždenia Rady Európy Michele Nicoletti. Na konferencii bola prijatá deklarácia, ktorá nadväzuje na predchádzajúce politické deklarácie prijaté v Interlakene, Izmiri, Brightone a Bruseli. Ako vedúca slovenskej delegácie sa na podujatí zúčastnila štátna tajomníčka Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky Monika Jankovská, ktorú sprevádzala zástupkyňa a veľvyslanec Slovenskej republiky v Dánskom kráľovstve. Generálny tajomník Rady Európy sa vo svojom prejave zameril na pokrok dosiahnutý reformným procesom, ktorý sa začal v Interlakene, ako aj zostávajúce výzvy. Poukázal na zníženie počtu nevybavených sťažností na Súde z 152 000 v roku 2011 na 56 000 v minulom roku. Došlo tiež k zníženiu počtu prípadov pred VM RE (v súvislosti s jeho právomocou dohliadať nad výkonom rozsudkov) z 10 000 v roku 2016 na 7 500 v roku 2017, a to vďaka snahám o zabezpečenie dialógu medzi VM RE a vnútroštátnymi orgánmi, ako aj riešeniu štrukturálnych problémov a zavádzaniu účinných prostriedkov nápravy v členských štátoch.

Poukázal však na oblasti, ktoré je potrebné ďalej vylepšovať, najmä pokiaľ ide o posilnenie autority Súdu, jeho sudcov a judikatúry. Je potrebné posilniť spoluprácu Súdu a členských štátov napr. prostredníctvom justičného dialógu, stanovísk a intervencií tretej strany a kontaktom medzi kanceláriou Súdu, oddelením pre výkon rozsudkov a zástupcami vlád členských štátov. Ďalej poukázal na potrebu pomôcť členským štátom pri implementácii rozsudkov Súdu, keďže najväčším problém vidí v tom, že štáty stále majú často zákony alebo prax, ktorá nie je v súlade s Dohovorom, alebo príliš pomaly implementujú rozsudky Súdu. Predseda Súdu Guido Raimondi vo svojom prejave charakterizoval pripravenú deklaráciu ako dokument politický (rešpektovanie Súdu, systému Dohovoru a práva na individuálnu sťažnosť), praktický (uznanie dôležitosti dostatočného rozpočtu, aby Súd mohol riadne robiť svoju prácu a menovania sudcov najvyššej kvality, aby sa zabezpečila dlhodobá účinnosť systému) a dynamický (väčšie zapojenie štátov prostredníctvom účinnej implementácie Dohovoru na vnútroštátnej úrovni a systematického výkonu rozsudkov Súdu). Poukázal na úspešné využitie nástrojov ustanovených Protokolom č. 14 a pokračovanie v rozvoji nových pracovných metód Súdu. Ďalej poukázal na podporu iniciatívy Súdu na zlepšenie justičného dialógu prostredníctvom siete vyšších súdov (Superior Courts Network – SCN), ktorá vznikla v roku 2015 a v súčasnosti je v nej 67 členských súdov z 35 štátov. Ďalší spôsob spolupráce medzi národnou a európskou úrovňou funguje prostredníctvom zvýšenej intervencie členských štátov ako tretích strán, najmä v prípadoch pred veľkou komorou. Súd bude preto skúmať spôsoby, ako podporiť tieto požiadavky na zlepšenie dialógu a výmenu informácií. Ďalej predseda Súdu spomenul prípravy Súdu na žiadosti o poradné stanovisko, ktoré bude možné podať po nadobudnutí účinnosti Protokolu č. 16. Táto nová právomoc Súdu je zameraná na podporu dialógu medzi súdmi a posilnenie vnútroštátnej implementácie Dohovoru v súlade s princípom subsidiarity. Predseda Súdu tiež zdôraznil základný princíp súdnej nezávislosti a potrebu rešpektovať autoritu súdnictva. Pre členské štáty je otvorená možnosť diskutovať o vývoji judikatúry Súdu, musia to však robiť spôsobom, ktorý plne rešpektuje nezávislosť Súdu a záväzný charakter jeho rozsudkov. Štátna tajomníčka Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky vo svojom prejave okrem iného uviedla, že zmluvné strany majú primárnu zodpovednosť za účinnú implementáciu Dohovoru na vnútroštátnej úrovni. Slovenská republika pripisuje uvedenému mimoriadnu dôležitosť, o čom svedčí aj skutočnosť, že nie je štátom, ktorý by mimoriadne zaťažoval Súd alebo VM RE v súvislosti s jeho právomocou dohliadať nad výkonom rozsudkov. Ďalej uviedla, že Slovenská republika víta časť deklarácie, ktorá volá po potrebe jasnosti a konzistentnosti rozsudkov Súdu, pretože len naplnenie týchto požiadaviek zabezpečí ich rýchly výkon a akceptáciu zo strany vnútroštátnych orgánov, sťažovateľov, ako aj širokej verejnosti. Upozornila na potrebu konzistentnej a včasnej aplikácie pravidla 47 Rokovacieho poriadku a pokiaľ ide o posudzovanie podmienok prijateľnosti, uvítala pozitívne zmeny v súvislosti s odôvodňovaním rozhodnutí samosudcu. Ďalej vyjadrila porozumenie a podporu snahe Súdu hľadať cesty, ako sa vyrovnat' s obrovským počtom nerozhodnutých vecí. Poukázala však na to, že Súd by mal skúmať rozšírené možnosti využitia Protokolu č. 14 po súhlase zmluvných strán. V tejto súvislosti vyjadrila pochybnosti, či pri jeho ratifikácii bolo zámerom štátov, aby o najzávažnejších porušeníach Dohovoru, skutkovo a právne zložitých prípadoch, či citlivých morálnych a etických otázkach systematicky rozhodovali výbory troch sudcov a či takéto zmeny neohrozia konzistentnosť judikatúry Súdu. Na záver vyjadrila úctu k práci všetkých sudcov Súdu.